

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrtr leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede opoldne.

Štev. 27.

V Mariboru, dne 5. julija 1900.

Tečaj XXXIV.

Slovenski narodni ponos.

XI.

»Jaz sem Slovan z dušo, s telom, to priznavam svetu celom!« Tako radi pevamo, in ponos nam širi srcé, kadar se nam mogočni akordi te slovanske pesmi vlivajo v dušo; a ne le pevajoče, ampak vedno nas naj napolnjuje čvrst slovenski ponos, vedno naj vsak izmed nas tudi čuti, da je Slovan. Kakor se n. pr. s ponosom zavedaš, da si kristjan (če kristjanstvo razumevaš), da si poštenjak, ki nimaš na vesti niti najmanjše krivice, da si vesten oče svojih otrok, da si za vso župnijo vzgleden mladenič, tako naj ti je tudi do smrti zvest mogočen ponos, da si Slovan.

»Slovan« za vsakega izmed nas ni le beseda, toliko vredna kakor na pr. Francoz, Šved, ampak nje vsebina je velikanskega pomena. Daj si to v kratkem razložiti!

Ti si ud družine; oče, mati, sestra in ti, vsi čutite, da spadate drug k drugemu, da v človeški družbi skupaj tvarjate neko majhno celoto, v kateri skrbite vsak za blaginjo drugega, varujete vsak čast svojega sodruga, in vsakega pojedinca izmed vas navdaja ponos, če vaša celota, t. j. družina, v dobrem napreduje in se pred svetom spoštuje.

Vaša družina, ki sestaja, kakor smo rekli, iz štirih ljudij, pa je zopet člen večje skupščine, namreč rodbine ali zlahte, ki jo družijo, dasi nekoliko rahleje, vendar še vedno dovolj trdne rodne vezi; in tudi zlahta čuti skupnost, se med seboj podpira in varuje

in je ponosna, če se je jeden njenih udov odlikoval, pa se zopet čuti osramočeno, če se je zoper čast pregrešil. Samo od sebe se razume, da udje družine kakor rodbine govorijo jeden in isti jezik; vendar se ta-le v raznih krajih suče nekoliko drugače.

Tiste rodbine, ki so si po jeziku najbližje, pa se zopet nekamo družijo tesneje in tvarjajo celoto, namreč narod, ki tudi svojo skupnost čuti, dasi se tudi s sosednimi rodbinami izven sebe še prav dobro razumeva; tako so nastali na pr. slovenski, srbohrvatski, bulgarski, ruski, poljski, češki in lužičkosrbski narod. Vsak izmed njih varuje svojo narodno čast, skrbi za skupni ali takozvani narodni imetek, se skupno raduje in skupno žaluje.

Vendar se zraven tega vsak posamezni člen naroda še zanima tudi za blaginjo in gorje sorodnega naroda, da, celo vsakega nje pojedinca, približno kakor da bi ta bil ud naroda njegovega. Skupščina, sestajajoča iz poprej imenovanih narodov zove se slovansko pleme. Narodi tega plemena so po krvi in jeziku med seboj bolj sorodni nego z vsakim katerikoli narodom izven njega; nekateri si stoje tako blizu, da jih še prav razločevati ni mogoče, kakor na pr. Slovence in Srbohrvate, ali Srbohrvate in Bulgare; saj se ne ve, kam bi se Kajkavci, ki vežejo prva dva naroda, in Slovani, govoreči macedonsko narečje, ki veže zadnja dva, naj djali, ali k Srbohrvatom ali k Bulgarom. Toliko le za primer.

Slovenski narodi pa se svoje skupnosti, hvala Bogu, tudi posebno močno zavedajo; oni čutijo med seboj tako tesno sorodstvo,

da se slovansko pleme raje smatra le za narod, narodi pa imajo za oddelke, ki govore le razna narečja jednega in istega jezika. Med slovanskimi narodi vlada v resnici bratska ljubezen, ki ni pena, ki se, kadar treba, tudi kaže v dejanju. To nikakor ni prikazen, ki se pri drugih plemenih razumeva sama od sebe. Angleži in nizozemski Buri sta naroda istega, namreč germanskega plemena; ali kako so se mesarili in se skušajo pokončati še danes? In kateri germanski narod se je zavzel za krivično preganjanega slabjšega brata? Nobeden še niti prsta ni ganil. Seveda nastane, kakor včasih med brati, tudi med slovanskimi narodi tu in tam kako neskladje, ki pa zopet mine in slovanske celokupnosti prav nič ne ruši; pač pa lahko z veseljem konstatiramo, da gojijo slovanski narodi, odkar se je slovanska misel probudila, bratstvo od dne do dne z večjo ljubeznijo, tako da na to bratstvo lahko stavimo najlepše upe za bodočnost.

Slovansko pleme je človeštva zadnji in največji del, čez katerega se razširja naš čut bratske vzajemnosti. Vsak Slovenec ima se torej tudi smatrati Slovana in da mu je to naj vir novega ponosa, hočemo sedaj dokazati.

Drugi slovenski katoliški shod.

Ljubljanski pripravljalni odbor za drugi slovenski katoliški shod pošilja ta-le oklic: Katoliški Slovenci! Minilo bo skoro osem let, odkar se je v Ljubljani sešel prvi slovenski katoliški shod. Komu na slovenski

Listek.

Materina kletev.

Resnična povest. M. T. Savinjski.
(Konec.)

Slonel sem tik vrat. Damen Coupé je stalo nad njimi zapisano z debelimi črkami. Bile so res same žene, gospe in gospodičine v njem.

Vrata so bila poluodprta in le zgoraj zastrta s temnozelenim zastorom. Nisem se zanimal za družbo, še manj za nje pogovore, četudi bi sleherno besedo lahko umel. Kajti, kakor je že navada v železniških kupejih, vsi so govorili na glas.

No kmalu so se utrudili. Le dve, že precej postarni gospe — sodil sem to po glasu — sta živo govorili naprej.

Nehote sem postal pozoren, ko je jedna izmed njih povzela besedo, da pripoveduje o nesreči, ki se je v njeni domovini pripetila nekemu trgovcu Kostniku.

Kostnik — vzdramim se — to ime sem že slišal — ah res, danes je je imenoval ravnatelj v zavodu ter rekel, da je nesrečni oče obeh slepih deklic nek trgovec »Kostnik«. Nehote sem odstopil od vrat ter se postavil k nasprotnemu oknu in napeto poslušal.

»Vi ne verjamete, kako brezsrčni utegnejo biti možje, ako se dajo voditi pred sodkom. Ravnajo brez premisleka — brez srca, tako tudi ta Franc Kostnik! Druge in sebe je pehnil v nesrečo. In zdaj nima več veselega trenutka« reče gospa.

»Kaj pa je bilo z njim — povejte, povejte, bo nama vsaj hitrej čas minul« sili sopotovalka.

Ni se dala dolgo prositi zgovorna starka in začela je:

»Ta trgovec Kostnik prišel je pred kacicami desetimi leti v naše majhno mesto. Mlad in prijazen človek je bil — postrežljiv in pošten — kaj še je treba več?

Sicer je začel s skromno prodajalno, a kmalu je imel vse kupce iz mesta in okolice okolo sebe.

Najbolj zanimivo za meščana — osobito za dekleta je bilo to, da je bil Kostnik še samec. Le neka priletna žena — Kostnikova Lena — tako so jo imenovali, mu je stregla, opravljala gospodinjstvo. Pravili so, da je daljna sorodnica njegove matere.

A zvedelo se je sčasoma, da si išče novi trgovec družico za življenje. Nemara si bo izbral katero domačo cvetko — upale so matere, saj ni bilo slišati, da ima kje nevesto.

Kar se že vedno godi v takih slučajih: ugibalo, sodilo, obrekovalo in opravljalo se

je mnogo. Mamice so stikale glave, in da je bil trgovec Franc s katero Tinko ali Anko prijaznejši kakor s vsemi drugimi — in če tudi ni bil — brž je bil skovan sklep. Glejte, ta je prava! Tinko bo vzela.

Da vam povem, jaz imam v tej stvari dobre oči. Koj, ko je prišel Kostnik k nam, rekla sem: »Ribarjeva Minka bo njegova nevesta in nobena druga.«

Veste, ta Minka je bila cvet našega mesta. Ljubeznjiva, krotka in pohlevna deklica — a tudi delavna in pridna — gospodinja skoz in skoz. Mati njena, vdova po gostilničarju Ribarju, je vodila sama gostilno, dočim je deklica imela na skrbi vse drugo gospodarstvo. In imeli so ga veliko. Bili so precej premožni.

To Minko torej si je izvolil trgovec Kostnik za svojo nevesto.

Jaz sem — seve — že vedela prej, da bode prišlo tako. Saj sta bila kakor ustvarjena drug za drugega. Oba velika, mlada in lepa — on izboren trgovec, ona pridna gospodinja — in rečem vam, vsi smo se veselili novega para.

Vse je zavidalo nevesto Minko, vse čestitalo ženinu Kostniku. In ljudje so trdili, da se zelo ljubita. Ž njim, s Kostnikom namreč nisem govorila o tej zadevi, — pač pa nekoč z Minko.